

Zbornik sudske prakse

MIŠLJENJE NEZAVISNOG ODVJETNIKA
PRIITA PIKAMÄEA
od 16. svibnja 2019.¹

Predmet C-314/18

**Openbaar Ministerie
protiv
SF-a**

(zahtjev za prethodnu odluku koji je uputio rechtbank Amsterdam (Sud u Amsterdamu, Nizozemska))

„Zahtjev za prethodnu odluku – Pravosudna suradnja u kaznenim stvarima – Okvirne odluke 2002/584/PUP i 2008/909/PUP – Predaja tražene osobe državi članici izdavateljici naloga uz jamstvo vraćanja državi članici izvršenja kako bi u njoj odslužila kaznu zatvora ili mjeru oduzimanja slobode – Trenutak vraćanja – Dodatna kazna ili mjera”

I. Uvod

1. Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 1. stavka 3. i članka 5. točke 3. Okvirne odluke Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica², kako je izmijenjena Okvirnom odlukom Vijeća 2009/299/PUP od 26. veljače 2009.³ te članka 1. točaka (a) i (b), članka 3. stavaka 3. i 4. i članka 25. Okvirne odluke Vijeća 2008/909/PUP od 27. studenoga 2008. o primjeni načela uzajamnog priznavanja presuda u kaznenim predmetima kojima se izriču kazne zatvora ili mjere koje uključuju oduzimanje slobode s ciljem njihova izvršenja u Europskoj uniji⁴.

2. Zahtjev je podnesen u okviru izvršenja, u Nizozemskoj, europskog uhidbenog naloga koji je 3. ožujka 2017. izdao sudac Canterbury Crown Courta (Kraljevski sud u Canterburyu, Ujedinjena Kraljevina) protiv SF-a u svrhe vođenja kaznenog progona.

3. Člankom 5. točkom 3. Okvirne odluke 2002/584 predviđa se mogućnost da država članica izvršenja europskog uhidbenog naloga njegovo izvršenje uvjetuje jamstvom države članice izdavateljice naloga da će osobu koja je u drugonavedenoj državi osuđena na kaznu zatvora ili mjeru oduzimanja slobode vratiti prvonavedenoj državi članici kako bi u njoj odslužila tu kaznu. Ovaj predmet daje priliku Sudu da pojasni opseg tog jamstva vraćanja i da potvrdi zahtjeve koji proizlaze iz načela uzajamnog priznavanja na kojem se temelji pravosudna suradnja u kaznenim stvarima u Uniji.

1 Izvorni jezik: francuski

2 SL 2002., L 190, str. 1. (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str.83. i ispravak SL 2013., L 222, str. 14.)

3 SL 2009., L 81, str. 24. (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 16., str. 169.), u daljnjem tekstu: Okvirna odluka 2002/584.

4 SL 2008., L 327, str. 27. (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 11., str.111.)

II. Pravni okvir

A. Pravo Unije

1. Okvirna odluka 2002/584

4. Člankom 1. Okvirne odluke 2002/584 predviđa se:

„1. Europski uhidbeni nalog je sudska odluka koju izdaje država članica s ciljem uhićenja i predaje tražene osobe od strane druge države članice, zbog vođenja kaznenog progona, izvršenja kazne zatvora ili naloga za oduzimanje slobode.

2. Države članice izvršavaju svaki europski uhidbeni nalog na temelju načela uzajamnog priznavanja u skladu s odredbama ove Okvirne odluke.

3. Ova Okvirna odluka ne mijenja obvezu poštovanja temeljnih prava i temeljnih pravnih načela sadržanih u članku 6. [UEU-a].”

5. U članku 2. stavku 1. te okvirne odluke navodi se:

„Europski uhidbeni nalog može biti izdan u slučajevima počinjenja djela za koja je, u skladu s pravom države članice koja ga izdaje, propisana najviša kazna zatvora ili oduzimanje slobode od najmanje 12 mjeseci ili za koja je izrečena kazna zatvora ili je izdan nalog za oduzimanje slobode od najmanje četiri mjeseca.”

6. U skladu s člankom 5. točkom 3. navedene okvirne odluke:

„Izvršenje europskog uhidbenog naloga, koje obavlja pravosudno tijelo izvršenja, može, u skladu s pravom države članice izvršenja, biti podložno sljedećim uvjetima:

[...]

3. ako je osoba koja je predmet europskoga uhidbenog naloga izdanog u svrhe progona državljanin ili ima boravište u državi članici izvršenja, predaja te osobe može biti podložna uvjetu da ta osoba, nakon saslušanja, bude vraćena državi članici izvršenja kako bi u njoj izdržala zatvorsku kaznu ili mjeru oduzimanja slobode koja joj je izrečena u državi članici koja izdaje uhidbeni nalog.”

2. Okvirna odluka 2008/909

7. Članak 1. točke (a) i (b) Okvirne odluke 2008/909 glase kako slijedi:

„Za potrebe ove Okvirne odluke:

(a) ‚presuda‘ znači pravomoćna odluka ili nalog suda države izdavateljice naloga kojom se izriče kazna za fizičku osobu;

(b) ‚kazna‘ znači svaka kazna zatvora ili druga mjera koja uključuje oduzimanje slobode koja je izrečena na određeno ili neodređeno razdoblje zbog počinjenja kaznenog djela utvrđenog u kaznenom postupku.”

8. U članku 3. te okvirne odluke navodi se:

„1. Svrha ove Okvirne odluke je utvrđivanje pravila na temelju kojih država članica, kako bi poboljšala društvenu rehabilitaciju osuđene osobe, priznaje presudu te izvršava kaznu.

2. Ova se Okvirna odluka primjenjuje kada je osuđena osoba u državi članici koja izdaje ili državi članici izvršiteljici naloga.

3. Ova se Okvirna odluka primjenjuje samo na priznavanje presuda i izvršenje kazni u smislu ove Okvirne odluke. Činjenica da je uz kaznu, izrečena i novčana kazna i/ili oduzimanje imovinske koristi, koja još nije plaćena, vraćena ili izvršena, ne sprečava prosljeđivanje presude. Priznavanje i izvršenje takvih novčanih kazni i naloga za oduzimanje imovinske koristi u drugoj državi članici temelje se na instrumentima koji se primjenjuju među državama članicama posebno Okvirnoj odluci Vijeća[,] 2005/214/PUP od 24. veljače 2005.[,] o primjeni načela uzajamnog priznavanja novčanih kazni^[5] i Okvirnoj odluci Vijeća[,] 2006/783/PUP od 6. listopada 2006.[,] o primjeni načela uzajamnog priznavanja naloga za oduzimanje imovinske koristi^[6].

4. Ova Okvirna odluka ne mijenja obvezu poštivanja temeljnih prava i temeljnih pravnih načela iz članka 6. [UEU-a].”

9. U skladu s člankom 8. navedene okvirne odluke:

„1. Nadležno tijelo države izvršiteljice naloga priznaje presudu koja je proslijeđena u skladu s člankom 4. i postupku iz članka 5. te odmah poduzima sve potrebne mjere za izvršenje kazne, ako se ne odluči pozvati na jednu od osnova za nepriznavanje i neizvršenje iz članka 9.

2. Kada kazna zbog svog trajanja nije u skladu sa zakonom države članice izvršiteljice naloga, nadležno tijelo države članice izvršiteljice naloga može donijeti odluku o promjeni kazne samo kada je ona duža od maksimalne kazne predviđene za slična kaznena djela na temelju njezinog nacionalnog prava. Promijenjena kazna ne smije biti manja od maksimalne kazne predviđene za slična kaznena djela na temelju prava države članice izvršiteljice naloga.

3. Kada kazna zbog svoje vrste nije u skladu s pravom države članice izvršiteljice naloga, nadležno tijelo države članice izvršiteljice naloga može donijeti odluku o promjeni kazne s obzirom na kaznu ili mjeru predviđenu na temelju nacionalnog prava za slična kaznena djela. Takva kazna ili mjera u najvećoj mogućoj mjeri odgovara kazni izrečenoj u državi članici izdateljici naloga te se stoga kazna ne smije pretvoriti u novčanu kaznu.

4. Promijenjena kazna ne smije, s obzirom na vrstu ili trajanje, biti stroža od kazne izrečene u državi članici izdateljici naloga.”

10. Člankom 25. te okvirne odluke određuje se:

„Ne dovodeći u pitanje Okvirnu odluku [2002/584], odredbe ove Okvirne odluke primjenjuju se, *mutatis mutandis*, u opsegu u kojem su usklađene s odredbama iz ove Okvirne odluke, na izvršenje kazni u predmetima kada se država članica obveže na izvršenje kazne u predmetima sukladno članku 4. stavku 6. ove Okvirne odluke, ili kada je, sukladno članku 5. stavku 3. ove Okvirne odluke, postavila uvjet da se osoba mora vratiti u državu članicu na koju se to odnosi kako bi odslužila kaznu čime se izbjegava nekažnjavanje osobe na koju se to odnosi.”

5 SL 2005., L 76, str. 16. (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 11., str.69.)

6 SL 2006., L 328, str. 59. (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 7., str.54.)

B. Nizozemsko pravo

11. Overleveringswetom (Zakon o predaji)⁷ od 29. travnja 2004. provodi se Okvirna odluka 2002/584. Članak 6. stavak 1. tog zakona glasi kako slijedi:

„Predaja nizozemskog državljanina može se odobriti ako je taj zahtjev upućen za potrebe kaznene istrage protiv njega i ako pravosudno tijelo izvršenja smatra da je zajamčeno da, ako je na temelju djela zbog kojih se predaja može odobriti u državi članici izvršenja pravomoćno osuđen na kaznu zatvora, može odslužiti tu kaznu u Nizozemskoj.”

12. Člankom 28. stavkom 2. OLW-a predviđa se:

„Ako rechtbank [sud] utvrdi [...] da se predaja ne može odobriti [...], dužan je svojom odlukom odbiti tu predaju.”

13. Wetom wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging vrijheidsbenemende en voorwaardelijke sancties (Zakon o uzajamnom priznavanju i izvršenju bezuvjetnih zatvorskih kazni i zatvorskih kazni izrečenih uz uvjet)⁸, od 12. srpnja 2012. provodi se Okvirna odluka 2008/909. Članak 2:2. tog zakona, naslovljenom „Nadležno tijelo”, u stavku 1. određuje:

„Ministar je nadležan za priznavanje sudske odluke koju je prosljedila jedna od država članica izdateljica naloga u svrhu njezina izvršenja u Nizozemskoj.”

14. U članku 2:11. WETS-a, naslovljen „Uloga suca; promjena kazne” navodi se:

„1. Ministar prosljeđuje sudsku odluku i potvrdu nezavisnom odvjetniku državnog odvjetništva pri žalbenom sudu, osim ako odmah smatra da postoje razlozi za odbijanje priznavanja sudske odluke.

2. Nezavisni odvjetnik sudsku odluku odmah podnosi posebnom vijeću Gerechtshofa Arnhem-Leeuwarden [Žalbeni sud u Arnhem-Leeuwardenu, Nizozemska] [...]

3. Posebno vijeće Gerechtshofa (Žalbeni sud) odlučuje:

[...]

(c) koja je promjena izrečene kazne oduzimanja slobode koja proizlazi iz [stavka 4., 5. ili 6.].

4. Ako je trajanje izrečene kazne oduzimanja slobode dulje od najduljeg trajanja kazne propisane u nizozemskom pravu za predmetno kazneno djelo, trajanje kazne oduzimanja slobode skraćuje se na to najdulje trajanje.

5. Ako je osuđena osoba predana uz jamstvo vraćanja u smislu članka 6. stavka 1. [OLW-a], ne primjenjuje se stavak 4., nego je potrebno utvrditi odgovara li izrečena kazna oduzimanja slobode kazni koja bi bila izrečena u Nizozemskoj za predmetno kazneno djelo. Kazna se stoga po potrebi mijenja, uzimajući u obzir mišljenja o težini počinjenog kaznenog djela iznesena u državi članici izdateljici naloga.”

⁷ Stb. 2004., br. 195, u daljnjem tekstu: OLW

⁸ Stb. 2012., br. 333, u daljnjem tekstu: WETS

III. Činjenice u glavnom postupku i prethodna pitanja

15. Sudac Canterbury Crown Courta (Kraljevski sud u Canterburyu) izdao je 3. ožujka 2017. europski uhidbeni nalog protiv SF-a, nizozemskog državljanina, radi njegove predaje u svrhu kaznenog progona zbog dva kaznena djela, odnosno udruživanja radi uvoza u Ujedinjenu Kraljevinu, s jedne strane, 4 kg heroína i, s druge strane, 14 kg kokaina.

16. Officier van justitie (Državni odvjetnik, Nizozemska) zatražio je 30. ožujka 2017. od pravosudnog tijela koje izdaje uhidbeni nalog da pruži jamstvo iz članka 6. stavka 1. OLW-a, kojim se prenosi članak 5. točka 3. Okvirne odluke 2002/584.

17. U dopisu Home Officea (Ministarstvo unutarnjih poslova, Ujedinjena Kraljevina) od 20. travnja 2017. navodi se sljedeće:

„[...]”

Ujedinjena Kraljevina obvezuje se da će, ako se u Ujedinjenoj Kraljevini SF-u izrekne kazna oduzimanja slobode, on biti vraćen u Nizozemsku u skladu s odjeljkom 153C Extradition Acta 2003. (Zakon o izručenju iz 2003.), čim to bude razumno moguće nakon završetka kaznenog postupka u Ujedinjenoj Kraljevini i svih ostalih postupaka koji se odnose na kazneno djelo zbog kojeg je zatražena predaja.

Detaljne informacije o kazni eventualno izrečenoj SF-u, bit će dostavljene kad on bude vraćen u Nizozemsku. Smatramo da predaja na temelju Okvirne odluke [2002/584] ne omogućava Nizozemskoj da promijeni trajanje kazne koju će eventualno izreći britanski sud.”

18. Nakon što je od njega zatraženo da pojasni postupke koji su obuhvaćeni izrazom „svi ostali postupci” u smislu odjeljka 153C pododjeljka (4) Zakona o izručenju iz 2003., Ministarstvo unutarnjih poslova odgovorilo je sljedeće u poruci elektroničke pošte od 19. veljače 2018.:

„Obavještavam vas da izraz ‚ostali postupci’ može uključivati:

- (a) ispitivanje mjere oduzimanja imovinske koristi;
- (b) postupak za određivanje trajanja kazne zatvora koju treba izvršiti u slučaju neplaćanja eventualne novčane kazne;
- (c) iscrpljivanje mogućih pravnih sredstava; i
- (d) istek svih rokova za plaćanje naloga za oduzimanje imovinske koristi ili novčane kazne.”

19. Sud koji je uputio zahtjev pojašnjava da je odlomak „[s]matramo da predaja na temelju Okvirne odluke [2002/584] ne omogućava Nizozemskoj da promijeni trajanje kazne koju će eventualno izreći britanski sud” povezan s okolnošću da je zahtjev Openbaar Ministeriea (Državno odvjetništvo, Nizozemska) za davanje jamstva u ranijim sličnim predmetima uključivao primjedbu prema kojoj Kraljevina Nizozemska može prilagoditi kaznu zatvora ili mjeru oduzimanja slobode nacionalnim odredbama, u skladu s člankom 2:11. stavkom 5. WETS-a.

20. Prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, jamstvo koje je dala država članica izdavateljica naloga, kako ga je ona sastavila, otvara pitanja u pogledu njegove usklađenosti s nekoliko odredbi Okvirnih odluka 2002/584 i 2008/909. Ako se stvarno pokaže da to jamstvo nije u skladu s tim okvirnim odlukama, predaju SF-a treba odbiti.

21. Prvi dio tih pitanja odnosi se na trenutak u kojem država članica izdavateljica naloga treba provesti jamstvo vraćanja osobe osuđene na kaznu zatvora ili mjeru oduzimanja slobode u državu članicu izvršenja, kako je ono predviđeno člankom 5. točkom 3. Okvirne odluke 2002/584. Konkretnije, postavlja se pitanje može li država članica izdavateljica naloga, nakon što je presuda kojom se izriče kazna zatvora ili određuje mjera oduzimanja slobode postala pravomoćna, čekati s vraćanjem predmetne osobe u državu članicu izvršenja sve dok svi ostali postupci koji se odnose na kazneno djelo zbog kojeg je zatražena predaja, kao što je postupak oduzimanja imovinske koristi, ne budu pravomoćno okončani.

22. Sud koji je uputio zahtjev u tom pogledu napominje da, iako cilj poboljšanja društvene rehabilitacije osobe protiv koje je donesena presuda kojom se izriče kazna zatvora ili određuje mjera oduzimanja slobode ide u prilog vraćanja te osobe u državu članicu izvršenja čim ta presuda kojom se izriče kazna postane pravomoćna, a da se pritom ne čeka kraj ostalih postupaka koji se odnose na kaznena djela na temelju kojeg je zatražena predaja, ipak postoje argumenti u prilog suprotnom tumačenju, kao što je učinkovitost borbe protiv kriminala i zaštita prava obrane dotične osobe.

23. Drugi dio pitanja koja je postavio sud koji je uputio zahtjev temelji se na napomeni iz teksta jamstva vraćanja koje je dala država članica izdavateljica naloga, prema kojem „predaja na temelju Okvirne odluke [2002/584] ne omogućava Nizozemskoj da promijeni trajanje kazne koju će eventualno izreći britanski sud”.

24. Prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, zbog te napomene postavlja se pitanje može li država članica izvršenja, nakon što je predala traženu osobu pod uvjetom jamstva da će ona biti vraćena i kad treba izvršiti presudu protiv te osobe kojom se izriče kazna zatvora ili određuje mjera oduzimanja slobode, promijeniti tu kaznu i ako može, u kojim granicama.

25. U tim okolnostima rechtbank Amsterdam (Sud u Amsterdamu, Nizozemska) odlučio je prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

- „1. Treba li članak 1. stavak 3. i članak 5. točku 3. Okvirne odluke [2002/584] kao i članak 1. točke (a) i (b), članak 3. stavke 3. i 4. i članak 25. Okvirne odluke [2008/909] tumačiti na način da država članica izdavateljica [europskog uhidbenog naloga], kao država izdavateljica donesene presude, u slučaju kada država članica izvršiteljica traženu predaju vlastitog državljanina radi kaznenog progona uvjetuje jamstvom navedenim u članku 5. točki 3. Okvirne odluke [2002/584] da ta osoba, nakon saslušanja, bude vraćena u državu članicu izvršenja kako bi u njoj odslužila moguću kaznu zatvora ili mjeru oduzimanja slobode koja joj je izrečena u državi članici izdavateljici [europskog uhidbenog naloga], tu osobu, nakon što je presuda kojom se izriče kazna zatvora ili određuje mjera oduzimanja slobode postala pravomoćna, mora predati tek kada su pravomoćno zaključeni ,svi ostali postupci koji se odnose na kazneno djelo zbog kojeg je zatražena predaja’, kao što je postupak oduzimanja imovinske koristi?
2. Treba li članak 25. Okvirne odluke [2008/909] tumačiti na način da država članica, ako je predala vlastitog državljanina na temelju jamstva iz članka 5. točke 3. Okvirne odluke [2002/584], može kao država izvršenja, pri priznavanju i izvršenju presude koja je donesena protiv te osobe, i to odstupajući od članka 8. stavka 2. Okvirne odluke [2008/909], ispitati odgovara li kazna zatvora koja je izrečena protiv te osobe kazni koja bi za to kazneno djelo bila izrečena u državi izvršenja, i izrečenu kaznu zatvora, ako je potrebno, na odgovarajući način promijeniti?”

IV. Analiza

26. Prije ispitivanja merituma pitanja suda koji je uputio zahtjev, valja odgovoriti na argumente koje je Kraljevina Nizozemska istaknula u potporu nedopuštenosti ovog zahtjeva za prethodnu odluku.

A. Dopuštenost zahtjeva za prethodnu odluku

27. Kraljevina Nizozemska osporava dopuštenost zahtjeva za prethodnu odluku time što u biti tvrdi da odgovori na postavljena pitanja nisu potrebni kako bi sud koji je uputio zahtjev mogao odlučiti o izvršenju europskog uhidbenog naloga o kojem je riječ u glavnom postupku i time što ističe hipotetsku prirodu tih pitanja.

28. U tom pogledu valja podsjetiti da je, prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda, „u okviru njegove suradnje s nacionalnim sudovima uspostavljene člankom 267. UFEU-a, samo na nacionalnom sudu pred kojim se vodi postupak i koji treba preuzeti odgovornost za sudsku odluku koju će donijeti da, s obzirom na posebnosti predmeta, ocijeni je li mu za donošenje odluke potrebna prethodna odluka tako i relevantnost pitanja koja postavlja Sudu. Slijedom toga, ako se postavljena pitanja odnose na tumačenje prava Unije, Sud je načelno dužan donijeti odluku”⁹.

29. Iz toga slijedi da „pitanja o tumačenju prava Unije koja nacionalni sud uputi u pravnom i činjeničnom okviru koji utvrđuje pod vlastitom odgovornošću i čiju točnost Sud nije dužan provjeravati uživaju pretpostavku relevantnosti. Sud može odbiti odlučiti o zahtjevu za prethodnu odluku koji je uputio nacionalni sud samo ako je očito da zatraženo tumačenje prava Unije nema nikakve veze s činjeničnim stanjem ni predmetom spora u glavnom postupku, ako je problem hipotetski ili ako Sud ne raspolaže činjeničnim i pravnim elementima potrebnima da bi mogao dati koristan odgovor na pitanja koja su mu upućena”¹⁰.

30. U ovom slučaju iz spisa podnesenog Sudu ne proizlazi da situacija u ovom predmetu odgovara jednom od tih slučajeva. Naime, sud koji je uputio zahtjev treba donijeti odluku o izvršenju europskog uhidbenog naloga. Kako bi to učinio, nužno treba ocijeniti je li jamstvo vraćanja, kako ga je sastavilo pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog, u skladu s onim što se dopušta člankom 5. točkom 3. Okvirne odluke 2002/584, tako da može postupiti u skladu sa zahtjevom za predaju SF-a. Međutim, kako bi proveo to ispitivanje, sud koji je uputio zahtjev treba pojašnjenja Suda u pogledu opsega članka 5. točke 3. Okvirne odluke 2002/584. Isto vrijedi i za opseg članka 25. Okvirne odluke 2008/909. Iz prethodno navedenog proizlazi da to hoće li sud koji je uputio zahtjev izvršiti europski uhidbeni nalog o kojem je riječ u glavnom postupku, izravno ovisi o odgovorima na postavljena pitanja, koje će mu pružiti Sud.

31. Dodajem da očito u ovoj fazi postupka nije poznato hoće li SF biti proglašen krivim za kaznena djela koja mu se stavljaju na teret, a još je manje poznato koje će mu kazne, po potrebi, biti izrečene. S tog gledišta, hipotetska dimenzija svojstvena je uobičajenom odvijanju kaznenog postupka i pretpostavci nedužnosti. Ipak, jedna je stvar sigurna: sud koji je uputio zahtjev treba donijeti odluku o izvršenju europskog uhidbenog naloga o kojem je riječ u glavnom postupku, a kako bi to učinio, trebaju mu pojašnjenja Suda o opsegu jamstva vraćanja predviđenog u članku 5. točki 3. Okvirne odluke 2002/584, koje je uvjet tog izvršenja.

32. Stoga smatram da je ovaj zahtjev za prethodnu odluku dopušten.

⁹ Vidjeti osobito presudu od 25. srpnja 2018., AY (Uhidbeni nalog – Svjedok) (C-268/17, EU:C:2018:602, t. 24. i navedena sudska praksa).

¹⁰ *Ibidem* (t. 25. i navedena sudska praksa)

B. Prvo prethodno pitanje

33. Svojim prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 5. točku 3. Okvirne odluke 2002/584 tumačiti na način da jamstvo prema kojem osoba protiv koje je izdan europski uhidbeni nalog u svrhu progona, nakon saslušanja treba biti vraćena u državu članicu izvršenja kako bi u njoj odslužila kaznu zatvora ili mjeru oduzimanja slobode koja joj može biti izrečena u državi članici izdateljici naloga, znači da se takvo vraćanje može odgoditi do pravomoćne odluke o dodatnoj kazni ili mjeri, kao što je nalog za oduzimanje imovinske koristi.

34. Najprije, valja podsjetiti da je „cilj Okvirne odluke 2002/584, kako to osobito proizlazi iz njezina članka 1. stavaka 1. i 2. u vezi s njezinim uvodnim izjavama 5. i 7., zamjena multilateralnog sustava izručivanja, utemeljenog na Europskoj konvenciji o izručenju, potpisanoj u Parizu 13. prosinca 1957., sustavom predaje osuđenih ili osumnjičenih osoba u svrhe izvršenja kaznenih presuda ili kaznenog progona između pravosudnih tijela, koji se temelji na načelu uzajamnog priznavanja”¹¹.

35. „Na taj način Okvirna odluka 2002/584 nastoji, uvođenjem novog, pojednostavljenog i učinkovitijeg sustava predaje osuđenih osoba ili osoba osumnjičenih da su prekršile kazneni zakon, olakšati i ubrzati pravosudnu suradnju u svrhu pridonosa ostvarenju cilja dodijeljenog Uniji da postane područje slobode, sigurnosti i pravde, zasnivajući se pri tome na visokoj razini povjerenja koje mora postojati između država članica”¹².

36. „Slijedom toga, u skladu s člankom 1. stavkom 1. te okvirne odluke, cilj mehanizma europskog uhidbenog naloga jest omogućiti uhićenje i predaju tražene osobe kako, imajući u vidu cilj te okvirne odluke, počinjeno kazneno djelo ne bi ostalo nekažnjeno i kako bi se protiv te osobe mogao voditi kazneni postupak ili kako bi mogla izdržati kaznu zatvora koja joj je izrečena”¹³.

37. U području uređenom Okvirnom odlukom 2002/584, načelo uzajamnog priznavanja koje je, kao što to među ostalim proizlazi iz njezine uvodne izjave 6., „kamen temeljac” pravosudne suradnje u kaznenom području nalazi svoju primjenu u članku 1. stavku 2. te okvirne odluke, koji sadržava pravilo da su države članice obavezne izvršiti svaki europski uhidbeni nalog na temelju načela uzajamnog priznavanja i u skladu s odredbama te okvirne odluke. Pravosudna tijela izvršenja „mogu dakle, u načelu, odbiti izvršiti takav nalog samo zbog taksativno navedenih razloga za neizvršenje koji su propisani Okvirnom odlukom 2002/584, a izvršenje europskog uhidbenog naloga može se uvjetovati samo jednim od uvjeta koji su taksativno propisani u članku 5. te okvirne odluke. Zbog toga, dok je izvršenje europskog uhidbenog naloga načelo, odbijanje izvršenja zamišljeno je kao iznimka koja se mora usko tumačiti”¹⁴.

38. Okvirnom odlukom 2002/584 izričito se navode razlozi za obvezno (članak 3.) i moguće neizvršavanje (članci 4. i 4.a) europskog uhidbenog naloga kao i jamstva koja država članica izdateljica naloga mora pružiti u nekim slučajevima (članak 5.)¹⁵.

39. Stoga, „iako se struktura Okvirne odluke 2002/584 temelji na načelu uzajamnog priznavanja, to priznavanje međutim ne podrazumijeva apsolutnu obvezu izvršenja izdanog europskog uhidbenog naloga. Naime, sustav te okvirne odluke [...] državama članicama ostavlja mogućnost da u određenim situacijama nadležnim pravosudnim tijelima omoguće donošenje odluke o tome treba li izrečenu kaznu izvršiti na državnom području države članice izvršenja”¹⁶.

11 Vidjeti osobito presudu od 12. veljače 2019., TC (C-492/18 PPU, EU:C:2019:108, t. 40. i navedena sudska praksa).

12 *Ibidem* (t. 41. i navedena sudska praksa)

13 Vidjeti presudu od 6. prosinca 2018., IK (Izvršenje dodatne kazne) (C-551/18 PPU, EU:C:2018:991, t. 39.).

14 Vidjeti osobito presudu od 13. prosinca 2018., Sut (C-514/17, EU:C:2018:1016, t. 28. i navedena sudska praksa).

15 *Ibidem* (t. 29. i navedena sudska praksa)

16 Vidjeti osobito presudu od 13. prosinca 2018., Sut (C-514/17, EU:C:2018:1016, t. 30. i navedena sudska praksa), kao i od 21. listopada 2010., B. (C-306/09, EU:C:2010:626, t. 51.).

40. To vrijedi, osobito, na temelju članka 4. točke 6. i članka 5. točke 3. Okvirne odluke 2002/584. Za dvije vrste europskog uhidbenog naloga na koje se odnosi potonja odluka „te odredbe osobito imaju za cilj pridati posebnu važnost mogućnosti povećanja izgleda za društvenu rehabilitaciju tražene osobe”¹⁷.

41. Konkretno, člankom 5. točkom 3. Okvirne odluke 2002/584 predviđa se da „ako je osoba koja je predmet europskoga uhidbenog naloga izdanog u svrhe progona državljanin ili ima boravište u državi članici izvršenja, predaja te osobe može biti podložna uvjetu da ta osoba, nakon saslušanja, bude vraćena državi članici izvršenja kako bi u njoj izdržala zatvorsku kaznu ili mjeru oduzimanja slobode koja joj je izrečena u državi članici koja izdaje uhidbeni nalog”.

42. Međutim, tom odredbom ne pojašnjava se trenutak u kojem osobu koja je osuđena na kaznu zatvora ili mjeru oduzimanja slobode u državi članici izdateljici naloga, treba vratiti u državu članicu izvršenja.

43. S obzirom na tu nejasnoću, valja odabrati između dvije teze.

44. Prema prvoj tezi, koju zagovaraju SF te talijanska i poljska vlada, prednost valja dati cilju koji se nastoji postići člankom 5. točkom 3. Okvirne odluke 2002/584, odnosno povećanju izgleda za društvenu rehabilitaciju osobe protiv koje je izdan europski uhidbeni nalog u svrhu kaznenog progona. U tom smislu, država članica izdateljica naloga treba jamčiti državi članici izvršenja da će osoba protiv koje je izdan europski uhidbeni nalog biti vraćena u potonju državu članicu čim presuda kojom se izriče kazna zatvora ili određuje mjera oduzimanja slobode postane pravomoćna, s obzirom na to da će krivnja te osobe tada biti pravomoćno utvrđena. Okolnost da nakon presude kojom se izriče kazna zatvora ili određuje mjera oduzimanja slobode može uslijediti druga faza kaznenog postupka koja može dovesti do dodatne kazne ili mjere, kao što je nalog za oduzimanje imovinske koristi, u tom je pogledu nevažna. Naime, odgađanje vraćanja osobe protiv koje je donesena pravomoćna kaznena presuda kojom se izriče kazna zatvora ili određuje mjera oduzimanja slobode, do mogućeg izricanja dodatne kazne ili mjere, i to na neodređeno trajanje, protivno je cilju kojim se nastoji potaknuti društvena rehabilitacija osuđenih osoba. Izvršenje kazne zatvora ili mjere oduzimanja slobode u državi članici čiji je državljanin ili u kojoj ima boravište osuđena osoba, na koje se odnosi članak 5. točka 3. te odluke, ne može ovisiti o toj mogućnosti koja proizlazi iz posebnosti kaznenog postupka države članice izdateljice naloga.

45. Suprotno tomu, prema drugoj tezi, koju, uz određene razlike između stranaka, zagovaraju državno odvjetništvo, nizozemska i austrijska vlada te vlada Ujedinjene Kraljevine i Europska komisija, djelotvornost kaznenog progona i zaštita postupovnih prava osobe koju se progoni, podrazumijevaju da ta osoba može biti vraćena u državu članicu izvršenja tek u trenutku u kojem su pravomoćno okončane druge faze kaznenog postupka koje mogu dovesti do izricanja dodatne kazne ili mjere, kao što je nalog za oduzimanje imovinske koristi.

46. Slažem se s tom drugom tezom. Međutim, dodat ću određena pojašnjenja koja su namijenjena tome da se osigura da cilj poboljšanja društvene rehabilitacije osuđenih osoba ne bude poništen zbog posebnosti ili pretjeranog trajanja kaznenog postupka u državi članici izdateljici naloga.

47. Kao polazište moje analize, podsjećam da iz članka 1. stavka 1. Okvirne odluke 2002/584 proizlazi da se europski uhidbeni nalog može izdati zbog vođenja kaznenog progona i zbog izvršenja kazne zatvora ili naloga za oduzimanje slobode.

48. Iz članka 2. stavaka 1. i 2. Okvirne odluke 2002/584 proizlazi da se europski uhidbeni nalog može izdati samo zbog kaznenih djela za koja je u državi članici izdateljici naloga propisana kazna zatvora ili nalog za oduzimanje slobode.

¹⁷ Vidjeti osobito presudu od 21. listopada 2010., B. (C-306/09, EU:C:2010:626, t. 52. i navedena sudska praksa).

49. Iako se europski uhidbeni nalog u svrhu kaznenog progona stoga može izdati samo zbog kaznenih djela za koja je propisana kazna zatvora ili mjera za oduzimanje slobode, to ipak ne znači da takvi progoni mogu dovesti isključivo do izricanja takve kazne ili takve mjere. Naime, kaznu zatvora ili mjeru oduzimanje slobode, koji čine glavnu kaznu, često prati dodatna kazna ili mjera, kao što je novčana kazna ili nalog za oduzimanje imovinske koristi.

50. Sud koji je uputio zahtjev u zahtjevu za prethodnu odluku ističe upravo potonju vrstu dodatne kazne ili mjere.

51. S obzirom na činjenicu da kazneni progon u državi članici izdavateljici naloga može stoga dovesti do glavne kazne i do jedne ili više dodatnih kazni ili mjera, i to u okviru kaznenog postupka koji može biti podijeljen na nekoliko faza, postavlja se pitanje kada treba osobu osuđenu na kaznu zatvora ili mjeru oduzimanja slobode vratiti u državu članicu izvršenja kako bi u njoj odslužila tu kaznu. U tom pogledu ističem da, u nedostatku dovoljne usklađenosti, u Uniji postoji nekoliko postupovnih modela, što se osobito odražava u razlikama između država članica u pogledu odvijanja kaznenih postupaka.

52. Kako bi se odgovorilo na to pitanje, valja uzeti u obzir pravila sadržana u Okvirnoj odluci 2008/909. Naime, iz članka 25. te okvirne odluke proizlazi da se njezine odredbe u načelu primjenjuju u okviru vraćanja radi izvršenja kazne, uređenog člankom 5. točkom 3. Okvirne odluke 2002/584.

53. U skladu s člankom 1. točkom (a) Okvirne odluke 2008/909 „presuda” znači „pravomoćna odluka ili nalog suda države izdavateljice naloga kojom se izriče kazna za fizičku osobu”¹⁸. U skladu s člankom 1. točkom (b) te okvirne odluke, pojam „kazna” znači „svaka kazna zatvora ili druga mjera koja uključuje oduzimanje slobode koja je izrečena na određeno ili neodređeno razdoblje zbog počinjenja kaznenog djela utvrđenog u kaznenom postupku”¹⁹. Stoga primjena Okvirne odluke 2008/909 zahtijeva da postoji pravomoćna presuda kojom se izriče kazna zatvora²⁰.

54. Iz toga slijedi da se vraćanje osobe protiv koje je donesena presuda kojom se izriče kazna zatvora ili mjera oduzimanja slobode u državu članicu izvršenja, koje je predviđeno u članku 5. točki 3. Okvirne odluke 2002/584, može provesti tek u trenutku u kojem ta presuda postaje pravomoćna, u skladu s člankom 1. točkama (a) i (b) Okvirne odluke 2008/909.

55. Znači li to da osoba protiv koje je u državi članici izdavateljici naloga donesena presuda kojom se izriče kazna zatvora ili određuje mjera oduzimanja slobode, uvijek mora biti vraćena u državu članicu izvršenja odmah nakon što je ta presuda postala pravomoćna?

56. Mislim da ne.

57. Naime, smatram da se člankom 5. točkom 3. Okvirne odluke 2002/584 omogućava državi članici izdavateljici naloga da predvidi da osoba koja joj je predana može biti vraćena u državu članicu izvršenja tek od trenutka kad je donesena pravomoćna odluka o dodatnim kaznama ili mjerama koje se odnose na kazneno djelo na temelju kojeg je izdan europski uhidbeni nalog.

58. Drugim riječima, iako se člankom 5. točkom 3. Okvirne odluke 2002/584 omogućava pravosudnom tijelu izvršenja da izvršenje europskog uhidbenog naloga uvjetuje vraćanjem dotične osobe, ta odredba s druge strane ne omogućava tom tijelu da zahtijeva da se to vraćanje provede odmah nakon što je donesena pravomoćna presuda kojom se protiv te osobe izriče kazna zatvora ili određuje mjera oduzimanja slobode. Stoga, nepostojanje jamstva neposrednog vraćanja ne predstavlja situaciju u kojoj bi pravosudno tijelo izvršenja trebalo moći odbiti predaju osobe koja je obuhvaćena područjem primjene članka 5. točke 3. Okvirne odluke 2002/584.

¹⁸ Moje isticanje

¹⁹ Moje isticanje

²⁰ Vidjeti u tom pogledu presudu od 25. siječnja 2017., van Vemde (C-582/15, EU:C:2017:37, t. 24. i 27.).

59. To mišljenje temeljim na glavnom razmatranju prema kojem, iako članak 5. točku 3. Okvirne odluke 2002/584 treba naravno tumačiti na način da se postigne njegov glavni cilj, odnosno poticanje izgleda za društvenu rehabilitaciju osuđene osobe, također je važno primijeniti tumačenje koje omogućava da se taj cilj uskladi s ciljevima koji se sastoje, s jedne strane, od osiguranja potpunog i učinkovitog progona kaznenog djela na temelju kojeg je izdan europski uhidbeni nalog i, s druge strane, od osiguranja zaštite postupovnih prava te osobe. Također podsjećam da se Okvirnom odlukom 2002/584 nastoji postići glavni cilj borbe protiv nekažnjivosti²¹.

60. U prilog tom mišljenju naglasit ću sljedeće elemente.

61. Kao prvo, po analogiji s onim što je Sud već presudio u pogledu članka 4. točke 6. Okvirne odluke 2002/584, valja istaknuti da države članice raspolažu određenom marginom prosudbe kad provode članak 5. točku 3. te okvirne odluke²². Osim toga, valja naglasiti da, iako je cilj jamstva vraćanja predviđenog u potonjoj odredbi osobito omogućiti pridavanje posebne važnosti mogućnosti povećanja izgleda za društvenu rehabilitaciju tražene osobe nakon isteka kazne na koju je ta osoba osuđena, takav cilj, koji je nedvojbeno važan, ne isključuje mogućnost da države članice, pri provedbi Okvirne odluke 2002/584, ograniče, u smislu iz temeljnog pravila iz njezina članka 1. stavka 2., situacije u kojima mora biti moguće odbiti predati osobu na koju se primjenjuje članak 5. točka 3. te okvirne odluke²³. Cilj poboljšanja društvene rehabilitacije osuđene osobe stoga nema apsolutan karakter i može ga se odvagnuti s drugim zahtjevima.

62. Kao drugo, važno je pojasniti da dodatna kazna ili mjera, kao što je nalog za oduzimanje imovinske koristi, imaju ključnu ulogu u suzbijanju kaznenih djela, kao što su ona o kojima je riječ u glavnom postupku, na temelju kojih je izdan europski uhidbeni nalog²⁴.

63. Kao što to proizlazi iz uvodne izjave 1. Direktive 2014/42/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o zamrzavanju i oduzimanju predmeta i imovinske koristi ostvarene kaznenim djelima u Europskoj uniji²⁵, „[g]lavni motiv prekograničnog organiziranog kriminala, uključujući kriminalne organizacije mafijaškog tipa, jest financijska dobit”. Zbog toga „učinkovito sprječavanje i borbu protiv organiziranog kriminala trebalo bi postići neutraliziranjem imovinske koristi ostvarene kaznenim djelima i trebalo bi ga proširiti, u određenim slučajevima, na svaku imovinu koja proizlazi iz aktivnosti kriminalne prirode”.

64. U uvodnoj izjavi 3. te direktive zakonodavac Unije naglašava da „[m]eđu najučinkovitijim sredstvima borbe protiv organiziranog kriminala jesu osiguravanje oštih pravnih posljedica za počinjenje takvog kaznenog djela, kao i učinkovito otkrivanje te zamrzavanje i oduzimanje predmeta ili imovinske koristi ostvarene kaznenim djelima”²⁶.

65. S obzirom na važnost nalogâ za oduzimanje imovinske koristi za borbu protiv kriminala, valja prihvatiti tumačenje koje omogućava izdavanje takvih naloga bez prepreka, uključujući nakon donošenja pravomoćne presude protiv progonojene osobe kojom se izriče kazna zatvora ili određuje mjera oduzimanja slobode. To podrazumijeva da ta osoba bude na raspolaganju nadležnim tijelima države članice izdateljice naloga, u okviru istrage radi utvrđivanja imovinskih koristi koje je ta osoba imala od kaznenog djela i ocjene opsega tih koristi, kao i tijekom postupka koji može dovesti do izdavanja naloga za oduzimanje imovinske koristi. Drugim riječima, dobro sudovanje radi učinkovitog

21 Vidjeti točku 36. ovog mišljenja.

22 Vidjeti po analogiji presudu od 6. listopada 2009., Wolzenburg (C-123/08, EU:C:2009:616, t. 61.).

23 *Ibidem* (t. 62.)

24 Podsjećam da je europski uhidbeni nalog o kojem je riječ u glavnom postupku izdan u svrhu progona zbog dvaju kaznenih djela, odnosno udruživanja radi uvoza u Ujedinjenu Kraljevinu, s jedne strane, 4 kg heroina i, s druge strane, 14 kg kokaina.

25 SL 2014., L 127, str. 39. i ispravak SL 2014., L 138, str. 114

26 Vidjeti također uvodnu izjavu 3. Uredbe (EU) 2018/1805 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. studenoga 2018. o uzajamnom priznavanju naloga za zamrzavanje i naloga za oduzimanje (SL 2018., L 303, str. 1.), u skladu s kojom „[z]amrzavanje i oduzimanje predmeta i imovinske koristi ostvarene kaznenim djelima među najučinkovitijim su sredstvima u borbi protiv kriminala”.

i potpunog suzbijanja kažnjivog ponašanja zbog kojeg se izdaje europski uhidbeni nalog, zahtijeva prisutnost progonjene osobe do pravomoćnog okončanja te postupovne faze koja je sastavni dio kaznenog progona. Naime, ključno je da nadležna tijela države članice izdateljice naloga nisu suočena s problemima dokazivanja ili s praktičnim problemima povezanim s neprisutnošću dotične osobe, koji bi mogli spriječiti izdavanje naloga za oduzimanje imovinske koristi.

66. Kao treće, prisutnost progonjene osobe u okviru postupka koji može dovesti do izdavanja naloga za oduzimanje imovinske koristi, predstavlja temeljno postupovno jamstvo za tu osobu.

67. U tom pogledu ističem da u skladu s člankom 1. stavkom 3. Okvirne odluke 2002/584, ona „ne mijenja obvezu poštovanja temeljnih prava i temeljnih pravnih načela sadržanih u članku 6. [UEU-a]”²⁷. Budući da nalog za oduzimanje imovinske koristi znatno utječe na prava progonjenih osoba²⁸ i da je taj nalog dio kaznenog postupka s ciljem određivanja kazne, važno je osigurati zaštitu postupovnih prava tih osoba, među kojima je pravo okrivljenika na osobno pojavljivanje na njegovu suđenju, koje je uključeno u pravo na pošteno suđenje.

68. Kao što je Sud naveo u svojoj presudi od 10. kolovoza 2017., *Zdziaszek*²⁹, „iz sudske prakse Europskog suda za ljudska prava proizlazi da se jamstva iz članka 6. EKLJP-a primjenjuju ne samo na utvrđenje krivnje, nego i na određivanje kazne (vidjeti, u tom smislu, presudu ESLJP-a od 28. studenoga 2013., *Dementijev protiv Rusije*, CE:ECHR:2013:1128JUD004309505, t. 23.). Poštovanje pravičnosti postupka tako podrazumijeva pravo osobe o kojoj je riječ da sudjeluje na raspravama, s obzirom na znatan utjecaj koji one mogu imati na visinu kazne koja će joj se izreći (vidjeti, u tom smislu, presudu ESLJP-a od 21. rujna 1993., *Kremzov protiv Austrije*, CE:ECHR:1993:0921JUD001235086, t. 67.)”³⁰. Budući da je on dio određivanja kazne, kazneni postupak koji se vodi u svrhu mogućeg izdavanja naloga za oduzimanje imovinske koristi treba poštovati postupovno pravo okrivljenika³¹.

69. S obzirom na te elemente, država članica izdateljica naloga, prema mojem mišljenju, osnovano može dati, na temelju članka 5. točke 3. Okvirne odluke 2002/584, jamstvo kojim se predviđa da će dotična osoba biti vraćena tek kad se donese pravomoćna odluka o dodatnoj kazni ili mjeri, kao što je nalog za oduzimanje imovinske koristi.

70. Iz toga slijedi da pravosudno tijelo izvršenja ne može odbiti izvršiti europski uhidbeni nalog pri čemu tvrdi da je takvo jamstvo protivno članku 5. točki 3. Okvirne odluke 2002/584.

71. Kako bi se pravilno utvrdio opseg rješenja koje predlažem, ustrajem ipak na sljedećim elementima.

72. Kao prvo, jasno je da se faza kaznenog postupka koja može dovesti do izricanja dodatne kazne ili mjere, kao što je nalog za oduzimanje imovinske koristi, treba odnositi na isto kazneno djelo kao i ono zbog kojeg je izdan europski uhidbeni nalog u svrhu kaznenog progona.

27 Vidjeti također, što se tiče Okvirne odluke 2008/909, njezin članak 3. stavak 4. U skladu s ustaljenom sudsom praksom Suda, pravila sekundarnog prava Unije treba tumačiti i primjenjivati uz poštovanje temeljnih prava, čiji je sastavni dio poštovanje prava obrane koja proizlaze iz prava na pošteno suđenje utvrđenog u člancima 47. i 48. Povelje Europske unije o temeljnim pravima i članku 6. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, potpisane u Rimu 4. studenoga 1950. (u daljnjem tekstu: EKLJP) (vidjeti osobito presudu od 10. kolovoza 2017., *Tupikas (C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, t. 60. i navedena sudska praksa)*).

28 Vidjeti u tom smislu uvodnu izjavu 33. Direktive 2014/42.

29 C-271/17 PPU, EU:C:2017:629

30 Presuda od 10. kolovoza 2017., *Zdziaszek (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, t. 87.)*

31 Također valja naglasiti da okolnost da se osoba protiv koje je izdan nalog za oduzimanje imovinske koristi nije osobno pojavila na suđenju koje je dovelo do izdavanja tog naloga može uz određene zadržke naknadno biti razlog za nepriznavanje i neizvršenje navedenog naloga: vidjeti u tom pogledu uvodnu izjavu 32. i članak 19. stavak 1. točku (g) Uredbe 2018/1805.

73. Kao drugo, određivanje dodatne kazne ili mjere, kao što je nalog za oduzimanje imovinske koristi, treba biti u okviru kaznenog progona u svrhu kojeg je izdan europski uhidbeni nalog. Konkretno, treba biti riječ o nalogu za oduzimanje imovinske koristi izdanom u okviru kaznenog postupka, a ne u okviru građanskog ili upravnog postupka.

74. Kao treće, važno je naglasiti da tumačenje članka 5. točke 3. Okvirne odluke 2002/584 koje predlažem ipak ne smije dovesti do toga da se, zbog posebnosti kaznenih postupaka država članica, sprečava cilj koji se nastoji postići tom odredbom, kao i Okvirnom odlukom 2008/909³², odnosno poboljšanje društvene rehabilitacije osuđene osobe. Stoga nadležna tijela države članice izdavateljice naloga ne mogu zanemariti taj cilj nakon predaje osobe na koju se odnosi europski uhidbeni nalog. U tom pogledu važno je naglasiti da je Sud već presudio da je „ponovna društvena rehabilitacija građanina Unije u državi u kojoj je stvarno integriran ne samo u njegovu interesu nego i općenito u interesu [...] [U]nije”³³. Stoga, iako priznajem da se iz prethodno navedenih razloga vraćanje osobe osuđene na kaznu zatvora ili mjeru oduzimanja slobode u državu članicu izvršenja može odgoditi do pravomoćnog izricanja dodatne kazne ili mjere, kao što je nalog za oduzimanje imovinske koristi, takvo odgađanje ne smije prekoračiti razumno trajanje.

75. Naime, ne smije se zaboraviti da je, od trenutka kad presuda kojom se izriče kazna zatvora ili određuje mjera oduzimanja slobode postane pravomoćna, svako daljnje zadržavanje osuđene osobe u državi članici izdavateljici naloga dio izvršenja te kazne. S obzirom na cilj članka 5. točke 3. Okvirne odluke 2002/584, izvršenje navedene kazne u državi članici izdavateljici naloga prihvatljivo je samo tijekom kratkog razdoblja. Kad se europski uhidbeni nalog u svrhu progona izvršava pod uvjetom jamstva vraćanja predviđenog u članku 5. točki 3. Okvirne odluke 2002/584, nadležna tijela države članice izdavateljice naloga trebaju učiniti sve što je u njihovoj nadležnosti kako bi rok između pravomoćne presude kojom se izriče kazna zatvora ili određuje mjera oduzimanja slobode i određivanja dodatnih kazni ili mjera, kao što je nalog za oduzimanje imovinske koristi, bio što je moguće kraći, tako da se ubrza vraćanje osuđene osobe u državu članicu izvršenja. U tom smislu, ta bi tijela trebala dati prednost, ako im to omogućava njihovo nacionalno pravo, određivanju dodatne kazne ili mjere, kao što je nalog za oduzimanje imovinske koristi, istodobno s izricanjem glavne kazne zatvora, tako da osoba pravomoćno osuđena na takve kazne može biti brže vraćena u državu članicu izvršenja.

76. Kao četvrto i u svakom slučaju, to vraćanje ne može se odgoditi dok dodatna kazna ili mjera, kao što je nalog za oduzimanje imovinske koristi, ne bude izvršena. Članak 3. stavak 3. Okvirne odluke 2008/909 jasan je u tom pogledu jer se njime određuje osobito da „[č]injenica da je uz kaznu, izrečena i novčana kazna i/ili oduzimanje imovinske koristi, koja još nije plaćena, vraćena ili izvršena, ne sprečava prosljeđivanje presude”. Osim toga, iz te odredbe proizlazi da su priznavanje i izvršenje novčanih kazni i naloga za oduzimanje imovinske koristi u drugoj državi članici, uređeni posebnim pravilima prava Unije.

77. Stoga smatram da pojašnjenje koje je dala Ujedinjena Kraljevina, prema kojem izraz „ostali postupci” može uključivati „istek svih rokova za plaćanje naloga za oduzimanje imovinske koristi ili novčane kazne”³⁴ nije u skladu s člankom 5. točkom 3. Okvirne odluke 2002/584. Naime, iako se vraćanje, prema mojem mišljenju, može odgoditi do izdavanja naloga za oduzimanje imovinske koristi, suprotno tomu, isključeno je produljenje tog odgađanja do faze izvršenja takvog naloga. Stoga bi Ujedinjena Kraljevina u tom pogledu trebala revidirati tekst jamstva vraćanja jer bi u protivnom pravosudno tijelo izvršenja moglo, prema mojem mišljenju, osnovano smatrati da to jamstvo nije u skladu s onim što se omogućava člankom 5. točkom 3. Okvirne odluke 2002/584.

³² Vidjeti članak 3. stavak 1. te okvirne odluke.

³³ Vidjeti osobito presudu od 17. travnja 2018., B i Vomero (C-316/16 i C-424/16, EU:C:2018:256, t. 75. i navedena sudska praksa).

³⁴ Vidjeti t. 18. ovog mišljenja.

78. Iz prethodnih razmatranja proizlazi da, prema mojem mišljenju, članak 5. točku 3. Okvirne odluke 2002/584 treba tumačiti na način da jamstvo prema kojem osoba protiv koje je izdan europski uhidbeni nalog u svrhu progona, nakon saslušanja, treba biti vraćena u državu članicu izvršenja kako bi u njoj odslužila kaznu zatvora ili mjeru oduzimanja slobode koja joj može biti izrečena u državi članici izdavateljici naloga, znači da se takvo vraćanje može odgoditi do pravomoćne odluke o dodatnoj kazni ili mjeri, kao što je nalog za oduzimanje imovinske koristi, pod uvjetom da je ta kazna ili mjera izrečena u okviru kaznenog postupka i da se ta postupovna faza odnosi na isto kazneno djelo kao ono zbog kojeg je izdan predmetni europski uhidbeni nalog. S obzirom na cilj koji se nastoji postići tom odredbom, odnosno poboljšanje društvene rehabilitacije osuđenih osoba, nadležna tijela države članice izdavateljice naloga trebaju ipak učiniti sve što je u njihovoj nadležnosti da bi se takvo vraćanje provelo u najkraćem mogućem roku.

C. Drugo prethodno pitanje

79. Svojim drugim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 25. Okvirne odluke 2008/909 tumačiti na način da država članica izvršenja, nakon što je predala traženu osobu pod uvjetom jamstva da će ona biti vraćena i kad treba izvršiti presudu protiv te osobe kojom se izriče kazna zatvora ili određuje mjera oduzimanja slobode, može promijeniti tu kaznu tako da ona odgovara kazni koja bi bila izrečena u toj državi članici za predmetno kazneno djelo.

80. To pitanje proizlazi iz ideje koju zagovara Kraljevina Nizozemska, koja mi se čini protivnom načelu teritorijalnosti kaznenog prava, prema kojem presude izrečene u kaznenom postupku strane države protiv nizozemskih državljana koji su bili predani drugoj državi pod uvjetom jamstva vraćanja, treba pretvoriti u kaznu koja se uobičajeno primjenjuje u Nizozemskoj za slično kazneno djelo. Ta ideja temelji se na želji Kraljevine Nizozemske da osigura jednako postupanje između takvih državljana i nizozemskih državljana kojima je suđeno u toj državi članici.

81. Navedena je ideja iznesena u članku 2:11. stavku 5. WETS-a iz kojeg proizlazi da se članak 2:11. stavak 4. tog zakona, kojim se prenosi članak 8. stavak 2. Okvirne odluke 2008/909, ne primjenjuje ako je Kraljevina Nizozemska predala dotičnu osobu uz jamstvo iz članka 6. stavka 1. OLV-a, kojim se prenosi članak 5. točka 3. Okvirne odluke 2002/584. Članak 2:11. stavak 5. WETS-a umjesto toga predviđa da je „potrebno utvrditi odgovara li izrečena kazna oduzimanja slobode kazni koja bi bila izrečena u Nizozemskoj za predmetno kazneno djelo” i da se „kazna [...] stoga po potrebi mijenja, uzimajući u obzir mišljenja o težini počinjenog kaznenog djela iznesena u državi članici izdavateljici naloga”.

82. Prema mišljenju Kraljevine Nizozemske, člankom 25. Okvirne odluke 2008/909 dopušta se, u slučaju osobe koja je predana uz jamstvo da će biti vraćena, promjena kazne osim onoga što se predviđa člankom 8. stavkom 2. te okvirne odluke.

83. Ne slažem se s takvim tumačenjem članka 25. Okvirne odluke 2008/909, koje, prema mojem mišljenju, ne sadržava nikakav pravni temelj u potporu takvoj praksi.

84. Podsjećam da iz tog članka proizlazi da se odredbe Okvirne odluke 2008/909 u načelu primjenjuju u okviru vraćanja radi izvršenja kazne, uređenog člankom 5. točkom 3. Okvirne odluke 2002/584.

85. Međutim, Okvirnom odlukom 2008/909 određuje se obveza priznavanja presude izrečene u drugoj državi članici i izvršenja kazne iz te presude. Kao što je Sud naveo u svojoj presudi od 8. studenoga 2016., Ognjanov³⁵, „člankom 8. te okvirne odluke nadležnom tijelu države izvršiteljice naloga uvode se strogi uvjeti za promjenu kazne izrečene u državi izdavateljici naloga, koji su tako jedine iznimke od načelne obveze navedenog tijela da prizna presudu koja mu je proslijeđena i izvrši kaznu čije trajanje i vrsta odgovaraju onima predviđenima u presudi izrečenoj u toj državi izdavateljici naloga”³⁶.

86. Osim toga, Sud je već naglasio činjenicu da nadležno pravosudno tijelo u državi članici izvršenja nema pravo preispitivati meritum analize koja je već provedena u okviru sudske odluke donesene u državi članici izdavateljici naloga. Naime, „takvo preispitivanje povrijedilo bi načelo uzajamnog priznavanja te ga lišilo svakog korisnog učinka, a to načelo podrazumijeva da postoji uzajamno povjerenje u to da svaka država članica prihvaća primjenu kaznenog prava koje je na snazi u drugim državama članicama, čak i ako bi provedba vlastitog nacionalnog prava dovela do drukčijeg rješenja te stoga ne dopušta pravosudnom tijelu izvršenja da svojom ocjenom o kaznenoj odgovornosti [dotične] osobe zamijeni ocjenu koja je već izvršena u državi članici izdavateljici naloga [...]”³⁷.

87. Usto, kao što je Sud pojasnio u kontekstu europskog uhidbenog naloga izdanog u svrhu izvršenja kazne ili mjere oduzimanja slobode, „[o]snova izvršenja [te kazne] je izvršiva presuda donesena u državi članici izdavanja”³⁸.

88. Na temelju svih tih elemenata zaključujem da se kazna zatvora ili mjera oduzimanja slobode izrečena u državi članici izdavateljici naloga, samo pod strogim uvjetima iz članka 8. Okvirne odluke 2008/909 može po potrebi promijeniti u državi članici izvršenja. Konkretno, s obzirom na različito trajanje kazne zatvora ili mjere oduzimanja slobode izrečene u tim dvjema državama članicama za kaznena djela iste vrste kao ona koja se stavljaju na teret SF-u³⁹, čini se da je članak 8. stavak 2. Okvirne odluke 2008/909 jedina odredba na temelju koje može postojati mogućnost promjene kazne koja se može izreći u Ujedinjenoj Kraljevini protiv SF-a. Podsjećam da u skladu s tom odredbom, „[k]ada kazna zbog svog trajanja nije u skladu sa zakonom države članice izvršiteljice naloga, nadležno tijelo države članice izvršiteljice naloga može donijeti odluku o promjeni kazne samo kada je ona duža od maksimalne kazne predviđene za slična kaznena djela na temelju njezinog nacionalnog prava. Promijenjena kazna ne smije biti manja od maksimalne kazne predviđene za slična kaznena djela na temelju prava države članice izvršiteljice naloga”.

89. Vjerojatno je Ujedinjena Kraljevina znala da na temelju nizozemskog postoji velika mogućnost promjene kazni nakon vraćanja osuđene osobe te je htjela obavijestiti Kraljevinu Nizozemsku o svojem protivljenju tako široko dopuštenoj promjeni kazne, time što je u tekst jamstva vraćanja uključila napomenu prema kojoj „predaja na temelju Okvirne odluke 2002/584 ne omogućava Nizozemskoj da promijeni trajanje kazne koju će eventualno izreći britanski sud”. Ipak, valja pojasniti da takva napomena ne može spriječiti to da Kraljevina Nizozemska primijeni mogućnost promjene, izričito dopuštenu člankom 8. stavkom 2. Okvirne odluke 2008/909.

35 C-554/14, EU:C:2016:835

36 Točka 36. te presude

37 Vidjeti po analogiji presudu od 23. siječnja 2018., Piotrowski (C-367/16, EU:C:2018:27, t. 52.). Vidjeti i presudu od 8. studenoga 2016., Ognjanov (C-554/14, EU:C:2016:835, t. 46. do 49.), kao i u pogledu Okvirne odluke 2006/783 presudu od 10. siječnja 2019., ET (C-97/18, EU:C:2019:7, t. 33.).

38 Vidjeti presudu od 6. prosinca 2018., IK (Izvršenje dodatne kazne) (C-551/18 PPU, EU:C:2018:991, t. 56.).

39 U tom pogledu, iz SF-ovih pisanih očitovanja proizlazi da su djela zbog kojih ga treba predati [„udruživanje radi izbjegavanja zabrane uvoza opojnih droga kategorije A, odnosno diamorphina (heroin)” i „udruživanje radi izbjegavanja zabrane uvoza opojnih droga kategorije A, odnosno kokaina (kokain hidroklorid)"] kažnjiva kaznom doživotnog zatvora u Ujedinjenoj Kraljevini. U Nizozemskoj je uvoz tih opojnih droga zabranjen člankom 2. točkom A Opiumweta (Zakon o opijumu) od 1. listopada 1928. (Stb. 1928., br. 167.), te je na temelju članka 10. stavka 5. tog zakona kažnjiv kaznom zatvora do najviše dvanaest godina. Stoga, Ujedinjena Kraljevina predviđa maksimalnu kaznu veću od one koju predviđa Nizozemska za ista djela.

90. Iz prethodnih razmatranja proizlazi da, prema mojem mišljenju, članak 25. Okvirne odluke 2008/909 treba tumačiti na način da država članica izvršenja, nakon što je predala traženu osobu pod uvjetom jamstva da će ona biti vraćena i kad treba izvršiti presudu protiv te osobe kojom se izriče kazna zatvora ili određuje mjera oduzimanja slobode, ne može promijeniti tu kaznu tako da ona odgovara kazni koja bi bila izrečena u toj državi članici za predmetno kazneno djelo. Samo pod strogim uvjetima iz članka 8. Okvirne odluke 2008/909 i, konkretno, s obzirom na okolnosti glavnog postupka, stavkom 2. tog članka, kazna izrečena u državi članici izdavateljici naloga, može se po potrebi promijeniti u državi članici izvršenja.

V. Zaključak

91. S obzirom na sva prethodna razmatranja, predlažem Sudu da na prethodna pitanja koja je uputio rechtbank Amsterdam (Sud u Amsterdamu, Nizozemska) odgovori na sljedeći način:

1. Članak 5. točku 3. Okvirne odluke Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica, kako je izmijenjena Okvirnom odlukom Vijeća 2009/299/PUP od 26. veljače 2009., treba tumačiti na način da jamstvo prema kojem osoba protiv koje je izdan europski uhidbeni nalog u svrhu progona, nakon saslušanja, treba biti vraćena u državu članicu izvršenja kako bi u njoj odslužila kaznu zatvora ili mjeru oduzimanja slobode koja joj može biti izrečena u državi članici izdavateljici naloga, znači da se takvo vraćanje može dogoditi do pravomoćne odluke o dodatnoj kazni ili mjeri, kao što je nalog za oduzimanje imovinske koristi, pod uvjetom da je ta kazna ili mjera izrečena u okviru kaznenog postupka i da se ta postupovna faza odnosi na isto kazneno djelo kao ono zbog kojeg je izdan predmetni europski uhidbeni nalog. S obzirom na cilj koji se nastoji postići tom odredbom, odnosno poboljšanje društvene rehabilitacije osuđenih osoba, nadležna tijela države članice izdavateljice naloga trebaju ipak učiniti sve što je u njihovoj nadležnosti da bi se takvo vraćanje provelo u najkraćem mogućem roku.
2. Članak 25. Okvirne odluke Vijeća 2008/909/PUP od 27. studenoga 2008. o primjeni načela uzajamnog priznavanja presuda u kaznenim predmetima kojima se izriču kazne zatvora ili mjere koje uključuju oduzimanje slobode s ciljem njihova izvršenja u Europskoj uniji, treba tumačiti na način da država članica izvršenja, nakon što je predala traženu osobu pod uvjetom jamstva da će ona biti vraćena i kad treba izvršiti presudu protiv te osobe kojom se izriče kazna zatvora ili određuje mjera oduzimanja slobode, ne može promijeniti tu kaznu tako da ona odgovara kazni koja bi bila izrečena u toj državi članici za predmetno kazneno djelo. Samo pod strogim uvjetima iz članka 8. Okvirne odluke 2008/909 i, konkretno, s obzirom na okolnosti glavnog postupka, stavkom 2. tog članka, kazna izrečena u državi članici izdavateljici naloga, može se po potrebi promijeniti u državi članici izvršenja.